

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนสิงหาคม ๒๕๖๕ ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๓๙๗ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

เนื่องจากปก

ความหมายตราสัญลักษณ์พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

อักษรพระนามาภิไธย ส.ก. อยู่ภายในกรอบรูปหัวใจพื้นสีฟ้า อักษร “ส” สีฟ้า เป็นสีประจำวันพระราชสมภพ อักษร “ก” สีขาวเป็นสีเดชของวันพระราชสมภพ พื้นกรอบสีชมพูลายดอกมะลิ สีชมพูเป็นสีแห่งศรีของวันพระราชสมภพ ดอกมะลิเป็นดอกไม้มงคลสัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติ ด้านบนเป็นพระมหามงกุฎภายในประดิษฐานพระแสงจักร และพระแสงตรี สื่อถึงทรงอยู่ในพระบรมราชจักรีวงศ์ ขนาบซ้าย ขวา พระมหามงกุฎด้วยพระสัปตปฎลเศวตฉัตร ฉัตรขาว ๗ ชั้น เป็นฉัตรประกอบพระราชอิสริยยศของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี-พันปีหลวง การนำดอกมะลิมาร้อยเรียงเป็นมาลัยลายเกลียวรูปหัวใจรอบอักษรพระนามาภิไธย ส.ก. สื่อถึงการร้อยเรียงดวงใจอย่างกลมเกลียวถวายพระองค์ผู้ทรงเป็นแม่ของแผ่นดิน ผู้ทรงเป็นศูนย์รวมดวงใจชาวไทยทั้งชาติ และผู้ทรงพระคุณ อันประเสริฐยิ่งต่อลูกคือประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าให้พ้นจากความทุกข์ยาก และมีอาชีพเลี้ยงตน รุปลายหงส์ประคองฉัตร ซ้าย ขวา หมายถึงพระสิริโฉมสง่างามสูงค่าดั่งหงส์ ลวดลายไทย หมายถึงพระปรีชาชาญยิ่ง ด้านศิลปวัฒนธรรม พระราชทานกำเนิดศิลปอาชีพ และทรงส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติไทยให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ทั้งในและต่างประเทศ เลขไทย ๙๐ ภายใต้มาลัยหัวใจ หมายถึงเลขมงคลอันเป็นอภิลักขิตสมัยที่ทรงเจริญ พระชนมพรรษาบรรจบครบ ๙๐ พรรษา ผ้าแพรแถบสีฟ้าอักษรบอกชื่องาน พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

The Royal Emblem marking the Auspicious Occasion of Her Majesty Queen Sirikit The Queen Mother's Ninetieth Birthday Anniversary 12th August 2022

The Royal Emblem depicts, at centre, Her Majesty Queen Sirikit The Queen Mother's initials: the Thai letters “ส” “ก”; the “ส” letter is in blue, the colour of Her Majesty's day of birth, and the “ก” letter is in white, the colour of the power and might of Her Majesty's day of birth. A heart-shaped frame trimmed with braiding of jasmine flowers, lies on a background of pink-signifying the glory of Her Majesty's day of birth. On top of the Royal Cypher rests the Great Crown which encases the Chakri discus and the Trident, denoting that Her Majesty belongs to the Chakri Dynasty. The Great Crown is at the same time flanked left and right by Seven-Tier Umbrellas of rank. Surrounding the Royal Cypher is the heart-shaped frame, trimmed by jasmine flowers, emblematic of Mother's Day, braided into a garland, being twined together as one with the hearts of all her subjects, a people united in solidarity and deep respect for Her Majesty, Mother of the Nation; a fount of benevolence nurturing the kingdom and all in the land, giving them support to stave off adversity and earn a living. Swans, on the left and right, each holding an Umbrella, represent Her Majesty's swan-like beauty and grace. Lines of Thai traceries signify Her Majesty's many accomplishments in the arts and culture underlying the creation of Her Majesty's Supplementary Occupations Foundation and her gracious promotion of Thai national identity both within the country and beyond, making it well-known and in vogue. The number 90 in Thai numerals, placed under a heart-shaped garland signifies the auspicious number of the 90th birthday anniversary of Her Majesty The Queen Mother. Beneath the crest lies a blue silk ribbon on which are inscribed the words “Celebrations on the Auspicious Occasion of Her Majesty The Queen Mother's 90th Birthday Anniversary 12th August 2022”

บทอาเศียรวาทถวายพระพรชัยมงคล
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

ขอเดชะกราบทัมบังคมบาท

ตั้งมิ่งแม่เมตตาดลชนทั้งปวง

รอยพระบาทที่ยาตรายังปรากฏ
ราชภรณ์จรดจำจารจาริกสำนึกใน

สืบสองสิงหาคมบรมนาค
พระบารมีที่ซาบซึ้งได้พึงพา

ขอพระองค์ดำรงพระยศยิ่ง
เฉลิมพระชนมพรรษานิรามัย

พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ประจักษ์ดวงใจมั่นคงทรงห่วงใย

อันงามงดคอยนำทางสว่างไส
น้ำพระทัยที่อ่อนเอื้อก่อเกิดมา

ประชาชาติปิตีทิวทิตา

พระบุญญาคุณเกล้าพองชาวไทย

เป็นขวัญมิ่งพ้องพิพัฒน์นิริติชัย

ถวายชัยขอพระองค์ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า กองบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ประพันธ์โดย นัฏฐา นาคเกิด

นิติกรชำนาญการพิเศษ ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

สารเนื่องใน “วันพี” ประจำปี ๒๕๖๕
ของ
นางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม
ประธานศาลฎีกา
ในฐานะนายกเนติบัณฑิตยสภา

นักกฎหมายและประชาชนที่เคารพรักทุกท่าน

ในโอกาส “วันพี” วันที่ ๗ สิงหาคม ได้เวียนมาบรรจบอีกวาระหนึ่ง ด้วยเป็นวันแห่งการน้อมรำลึกถึงพระกรุณาธิคุณของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ที่มีต่อวงการกฎหมายของประเทศไทย อันมากล้นเหลือจะพรรณนา ทรงมีพระทัยตั้งมั่นที่จะสนองพระราชปณิธานแห่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในอันที่จะทำให้การยุติธรรมของประเทศไทยทัดเทียมนานาอารยประเทศและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ทั้งทรงมีสายพระเนตรอันยาวไกลเล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างบุคลากรด้านกฎหมายให้เพียงพอต่อความต้องการในราชการศาลและกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต **เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์** นั้น ถือได้ว่ามีกำเนิดมาจากโรงเรียนกฎหมายของพระองค์ท่านที่ทรงมีพระทัยมุ่งมั่นในการสร้างความเจริญให้แก่วงการนิติศาสตร์ไทย โดยทรงสถาปนาโรงเรียนกฎหมายขึ้นในปีพุทธศักราช ๒๔๔๐ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าศึกษาได้ และทรงจัดให้มีการสอบไล่เนติบัณฑิตขึ้นเป็นรุ่นแรก ซึ่งต่อมาการสอบไล่ได้ถูกจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีทำให้มีผู้สำเร็จเป็นเนติบัณฑิตเพิ่มมากขึ้นจวบจนปัจจุบัน

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ สิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๖๓ ยิ่งความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงนัก ด้วยพระเกียรติคุณอันสูงสุดจะพรรณนาเหล่านักกฎหมายไทยต่างร่วมกันถวายพระสมัญญานามว่า “องค์บิดาแห่งกฎหมายไทย” และเรียกวันที่ ๗ สิงหาคม ของทุกปีว่าเป็น “วันพี”

ทั้งนี้ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้จัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เช่น พิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายแด่พระองค์ท่าน การจัดแสดงนิทรรศการพระประวัติฯ การเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน นอกจากนี้ ยังได้เชิญชวนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชากฎหมายทั้งภาครัฐและเอกชนมาร่วมวางพวงมาลาถวายสักการะแด่พระองค์ท่านเป็นประจำเหมือนเช่นทุกปี

สำหรับ “วันพี” ในปีพุทธศักราช ๒๕๖๕ นี้ ดิฉันขอเชิญชวนนักกฎหมายทุกท่านร่วมกันสืบสานพระปณิธานของพระองค์ท่านในการรับใช้ประเทศชาติและประชาชน มีจริยธรรมในการดำรงชีวิตและการประกอบวิชาชีพ ขอให้ทุกท่านตั้งใจทำงานเพื่อส่วนรวม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เพื่อที่จะได้ร่วมกันฟื้นฟูและขับเคลื่อนประเทศไทยให้กลับมาเข้มแข็งดังเดิม

“องค์บิดาแห่งกฎหมายไทย”

องค์บิดาแห่งกฎหมายไทยเป็นพระสมัญญานามของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ พระสมัญญานามนี้เกิดขึ้นในงานรำลึกบุคคลผู้มีคุณูปการแก่วงการกฎหมายไทย จัดโดยเนติบัณฑิตยสภา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ จากนั้น พ.ศ. ๒๕๐๕ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้จัดวันรพีขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๗ จึงมีการสร้างอนุสาวรีย์รูปเหมือนของกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ หน้าศาลยุติธรรม (ศาลฎีกาที่สนามหลวงในปัจจุบัน)

อ่านต่อหน้า ๑

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

เดือน สิงหาคม ๒๕๖๕ ปีที่ ๓๕ ฉบับที่ ๓๙๗

สารบัญ

- ๒ เนื่องจากปก
- ๓ บทอาศรัยวาทถวายพระพรชัยมงคล
- ๔ สารเนื่องใน “วันรพี” ประจำปี ๒๕๖๕
- ๕ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ
บทความ “องค์บิดาแห่งกฎหมายไทย”
- ๘ ปัญหาจากข้อหาเรียกกฎหมายที่น่าสนใจ
- ๑๑ เจาะฎีกาคัด
- ๑๔ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๑๙ วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง
- ๒๑ มุมข่าว
- ๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา
- ๒๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ ประธานฝ่ายอำนวยการ นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม รองประธานฝ่ายอำนวยการ
● นายกฤษฎา บุญยสมิต ฝ่ายอำนวยการ ● นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทร์พรกิจ ● นางสาวสุภาภรณ์ ไชยปุระณะ ● นายทรงพล สุวรรณพงศ์
● นางสาวฐษา เหมเวช ● ผศ.ดร.ศรีพัชรา สิทธิกำจร ● นายเชษฐ์ สุขสมเกษม กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ นายกฤษฎา บุญยสมิต
ผู้ช่วยบรรณาธิการ ผศ.ดร.สมหมาย จันทร์เรือง ● นายรังสิชัย บรรณกิจจิราภรณ์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายอำนาจ เนตยสุภา
● นายทีปกร โกลลพันธ์พร ● นางสาวสิตานันท์ ศรีวรรกร ● นายนิตินันท์ บุรณะเจริญรักษ์ ● นายนิธิพัฒน์ สิ้นเพ็ง ฝ่ายดำเนินการ
นางพรรณวริน แดงอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ โสวัฒน์ธะ ● นางวาสนา เกตุแห่ง ทะเบียน จัดส่ง ● นางสาววิศรา สุขโสภี

บทความหรือข้อคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในข่าวเนติบัณฑิตยสภาเป็นผลงานของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย

“องค์บิดาแห่งกฎหมายไทย”

ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง*

พระราชประวัติส่วนพระองค์

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ประสูติ ในพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันที่ ๑๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีจอ จุลศักราช ๑๒๓๖ ตรงกับวันที่

๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๑๗ เป็นพระราชโอรสลำดับที่ ๑๔ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ และทรงเป็น ลำดับที่ ๒ ของเจ้าจอมมารดาตลับ

ด้านการศึกษา

เมื่อพระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ ทรงเจริญวัยขึ้น ได้ทรงศึกษาอักษรภาษาไทยเบื้องต้น กับพระยาศรีสุนทรโวหาร จบแล้วทรงศึกษาภาษาอังกฤษ ขึ้นต้นที่สำนักของครูบาบุญ รามชาลี พ.ศ. ๒๔๒๗ เข้าเรียนที่โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ และ พ.ศ. ๒๔๒๘ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดให้พระราชโอรสไปศึกษาวิชาความรู้ยัง ต่างประเทศ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์เสด็จไป ศึกษาที่ประเทศอังกฤษ โดยมีพระยาไชยสุรินทร์ (หม่อมราชวงศ์เทวหนึ่ง ศิริวงศ์) หม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์ และเจ้าพระยายมราช (ขุนวิจิตรวรสาสน์) เป็นผู้พา ไปส่งยังพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศรวรฤทธิ์ อัครราชทูตสยามประจำกรุงลอนดอน

การศึกษาที่ประเทศอังกฤษ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ ทรงศึกษาวิชาภาษาละติน ภาษาอังกฤษ และภาษา ฝรั่งเศสได้ ๒ ปี ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๔ ขณะที่มี พระชันษาได้ ๑๗ ปี ทรงสอบความรู้ผ่านเข้าเรียน วิชากฎหมายที่วิทยาลัยไครสต์เชิร์ช ในมหาวิทยาลัย

ออกซ์ฟอร์ด (Christchurch College) ทรงใช้เวลา ศึกษาวิชากฎหมายเพียง ๓ ปีก็สำเร็จการศึกษาได้รับ ปริญญา Bachelor of Arts.Hons. (B.A.) เกียรตินิยม เสียดจกลับถึงประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๗ ได้เริ่ม เข้ารับราชการที่กรมราชเลขาธิการ และทรงค้นคว้า กฎหมายอย่างจริงจังจังกตำรากฎหมาย และ คำพิพากษากฎีกา ทำให้มีความเชี่ยวชาญทั้งกฎหมายไทย และกฎหมายต่างประเทศ

คุณูปการแก่วงการกฎหมายไทย

พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ทรงทุ่มเทกำลังกาย และกำลังใจให้กับวงการกฎหมายอย่างเอนกอนันต์ คือ โรงเรียนกฎหมาย และการปฏิรูปการศาล ดังต่อไปนี้

โรงเรียนกฎหมาย

การตั้งโรงเรียนกฎหมายมีขึ้นเป็นครั้งแรกในสยาม หลังจากพระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ทรงดำรงตำแหน่ง เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมใน พ.ศ. ๒๔๔๐ โดยมี เจ้าพระยาอภัยราชา (มองซิเออร์ กุस्ताฟ โรแลง ยัคแมงส์) เนติบัณฑิตชาวเบลเยียม เป็นผู้ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือ โรงเรียนกฎหมายนี้ทรงเป็น อาจารย์สอนด้วยพระองค์เอง

* ผู้ช่วยอธิการบดี และที่ปรึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

สืบเนื่องจากโรงเรียนกฎหมายได้มีการจัดสอบเนติบัณฑิตในปีนั้น ปรากฏว่ามีผู้สอบได้เป็นเนติบัณฑิตชั้นหนึ่ง ๔ คน และเนติบัณฑิตชั้นสอง ๕ คน ซึ่งการสอบเป็นเนติบัณฑิตไทยยังคงดำเนินต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้

การปฏิรูปการศาล

พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ ทรงปฏิรูปการศาลไทยที่สำคัญ คือ

๑. ระบบศาลและเขตอำนาจศาล ทรงปรับปรุงประเภทและจำนวนศาลที่กระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับภารกิจจำนวน ๑๔ ศาล และมีระบบศาลพิเศษอีก ๒ ระบบ คือ ระบบทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา และระบบศาลรับสั่งพิเศษ

๒. ด้านการพิจารณาความ ทรงยกเลิกจารีตนครบาลที่ถือว่าใครเป็นผู้ต้องหาต้องเป็นผู้ร้าย มีการเขียนตีในการสืบพยาน และยกเลิกวิธีจับญาติพี่น้องผู้ต้องหามาเป็นตัวจำนำ

๓. ความล่าช้าในการพิจารณาคดี ทรงปรับปรุงระบบการฎีกาให้มีหลักเกณฑ์ชัดเจน เรื่องใดควรฎีกาหรือไม่ควรฎีกา และเร่งรัดการพิจารณาคดีในศาลทุกระดับชั้นให้รวดเร็วขึ้น

๔. ความทุจริตของคู่ความและผู้พิพากษา เนื่องจากข้าราชการในสมัยนั้นไม่มีเงินเดือน รับแต่เบี้ยหวัด ซึ่งจ่ายเพียงปีละครั้ง และมีจำนวนน้อยไม่พอเลี้ยง

ตนเองกับครอบครัว ทรงปรับปรุงให้ข้าราชการและผู้พิพากษาได้รับเงินเดือนและสวัสดิการที่ดีขึ้น ทำให้แก้ไขปัญหาความทุจริตได้

๕. ความเป็นอิสระในการพิจารณาคดี แต่เดิมอำนาจตุลาการ และอำนาจฝ่ายบริหารยังมีได้แยกกันอย่างเด็ดขาด ซึ่งเป็นปัญหาความเป็นอิสระของการพิจารณาคดี โดยทรงปฏิรูปการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาให้เป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร และการพิจารณาคดีมีความสะดวกยิ่งขึ้น

๖. เกรขทางศาลจากข้อกล่าวหาของต่างชาติที่อ้างว่ารัฐบาลไทยใช้การกดขี่ ขาดความเที่ยงธรรมในการตัดสินคดี จึงไม่ยอมขึ้นศาลไทย เรียกว่า “สิทธิสภาพนอกอาณาเขต”

ต่อมาพระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ ทรงปรับปรุงระบบกฎหมายและระบบการพิจารณาของศาลให้เป็นสากลสามารถแก้ไขและยกเลิกสิทธิสภาพนอกอาณาเขตได้ในที่สุด

บั้นปลายพระชนม์ชีพ

ด้วยความทุ่มเทให้กับวงการกฎหมายไทยดังกล่าว ทำให้ประชวรด้วยโรคพระวัชกะ (โรคไต) เสด็จไปประทับรักษาพระองค์ ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส และสิ้นพระชนม์ที่กรุงปารีส เมื่อวันเสาร์ที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๓ พระชนมายุ ๔๖ พรรษา (ย่างเข้าปีที่ ๔๗) โดยได้เชิญพระอัฐิและพระอังคาร (เถ้ากระดูก) คืนสู่กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๙ สำหรับพระอังคาร (เถ้ากระดูก) ได้เชิญมาเก็บไว้ในสุสานหลวงวัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามกรุงเทพมหานคร

ผลของคำเสนอ และการใช้ดุลยพินิจยกเลิกการประกวดราคา**

ข้อเท็จจริง

หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่ง (หน่วยงานฯ) ได้ดำเนินการจ้างเหมาก่อสร้างปรับปรุงขยายอาคารและสิ่งก่อสร้างของหน่วยงานฯ ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ปรากฏว่าผู้เสนอราคาต่ำสุดคือ บริษัท ต. จำกัด (บริษัทฯ) เสนอราคาโดยกำหนดยื่นราคา ๑๕๐ วัน ซึ่งจะครบกำหนดยื่นราคาในวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ต่อมา บริษัทฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนจะครบกำหนดยื่นราคาขอขยายระยะเวลายื่นราคาออกไป จนกว่าจะลงนามในสัญญา แต่เนื่องจากหน่วยงานฯ ยังไม่สามารถดำเนินการส่งมอบพื้นที่ได้ บริษัทฯ จึงได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ขอยกเลิกการยื่นราคาและขอคืนหลักประกันการเสนอราคา โดยอ้างว่าการส่งมอบพื้นที่ของหน่วยงานฯ ไม่สามารถสรุปได้ว่า จะดำเนินการเสร็จเมื่อใด แต่ปรากฏว่าต่อมา บริษัทฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ ขอลงหนังสือการยกเลิกการยื่นราคาดังกล่าว โดยบริษัทฯ ประสงค์จะยื่นราคาที่ได้เสนอกับหน่วยงานฯ ไปจนกว่าจะลงนามในสัญญาตามเจตนาที่ให้ไว้เดิมในหนังสือลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ข้อหาหรือ

หน่วยงานฯ ข้อหาหรือสำนักงานอัยการสูงสุด ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ตามที่เอกสารประกวดราคาจ้างก่อสร้างด้วย

การประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ ข้อ ๔ การเสนอราคา ข้อ ๔.๒ วรรคท้าย กำหนดว่า “ราคาที่เสนอจะต้องเสนอกำหนดยื่นราคา ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ วัน ตั้งแต่วันที่เสนอราคา โดยภายใน กำหนดยื่นราคาผู้ยื่นข้อเสนอต้องรับผิดชอบราคาที่ตนได้เสนอไว้และจะถอนการเสนอราคามาไม่ได้” นั้น การที่บริษัทฯ ได้เสนอราคาโดยกำหนดยื่นราคา ๑๕๐ วัน แต่เดิม และต่อมาบริษัทฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ แสดงเจตนาขยายกำหนดระยะเวลา การยื่นราคาออกไป จนกว่าจะมีการลงนามในสัญญาจ้างฯ การแสดงเจตนาขยายกำหนดระยะเวลาในลักษณะ ดังกล่าวของบริษัทฯ มีผลผูกพันคู่สัญญาตามสัญญา ประกวดราคา หรือไม่ อย่างไร

๒. การที่บริษัทฯ แสดงเจตนาขอยกเลิกการ ยื่นราคา ค้ำประกันซองและขอคืนหลักประกันการ เสนอราคา โดยอ้างว่าการส่งมอบพื้นที่ของหน่วยงานฯ ไม่สามารถสรุปได้ว่า จะดำเนินการเสร็จเมื่อใดตาม หนังสือลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ นั้น มีผลผูกพัน คู่สัญญาตามสัญญาประกวดราคา หรือไม่ อย่างไร

๓. หากสุดท้ายได้ข้อสรุปตามที่หารือข้างต้น ว่าการขยายกำหนดระยะเวลายื่นราคาออกไปจนกว่า จะมีการลงนามในสัญญา ยังคงมีผลผูกพันคู่สัญญาตาม สัญญาประกวดราคา แต่หน่วยงานฯ ยังติดขัดเรื่อง กระบวนการขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ยังคงต้องใช้ ระยะเวลาอีกนาน หน่วยงานฯ จะสามารถใช้ดุลยพินิจ ยกเลิกการประกวดราคาในครั้งนี้ได้หรือไม่ อย่างไร

* อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนาย

** สำนักข่าวหรือสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษาทนาย เลขรับที่ พ.๑๒๕/๒๕๖๓

คำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุด

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. สำหรับข้อหาหรือในประเด็นที่ ๑ และที่ ๒ เห็นว่า การที่บริษัทฯ มีหนังสือแสดงเจตนายินยอมขยายระยะเวลายื่นราคาออกไปจนกว่าจะลงนามในสัญญาจ้าง เป็นคำเสนอจะทำสัญญาอันบ่งระยะเวลาให้ทำคำสนองไว้ บริษัทฯ จึงไม่อาจจะถอนคำเสนอนั้นได้ภายในระยะเวลาที่บ่งไว้ คือจนกว่าจะมีการลงนามในสัญญาจ้าง ทั้งนี้ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๕๔ ดังนั้น บริษัทฯ ยังต้องผูกพันตามคำเสนอนั้นต่อหน่วยงานฯ และไม่อาจขอยกเลิกการแสดงเจตนาขยายระยะเวลาก่อนวันลงนามในสัญญาจ้างได้

๒. สำหรับข้อหาหรือในประเด็นที่ ๓ ที่ว่า หากหน่วยงานฯ เห็นว่าหน่วยงานฯ ต้องดำเนินการขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ซึ่งยังไม่สามารถกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการดังกล่าวได้แน่ชัดซึ่งอาจต้องใช้เวลายาวนานหน่วยงานฯ จะสามารถใช้ดุลยพินิจยกเลิกการประกวดราคาในครั้งนี้ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า ตามเอกสารประกวดราคาจ้างก่อสร้างฯ ข้อ ๖.๖ วรรคหนึ่ง ระบุข้อสงวนสิทธิของหน่วยงานฯ ไว้ ซึ่งหากหน่วยงานฯ พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีปัญหาข้อขัดข้องดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขที่หน่วยงานฯ ได้สงวนสิทธิในการยกเลิกการประกวดไว้หรือเป็นกรณีใดกรณีหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๗ แล้ว กรณีก็อยู่ในดุลยพินิจของหน่วยงานฯ ที่จะพิจารณายกเลิกการประกวดราคาในครั้งนี้ได้ ซึ่งคำสั่งยกเลิกการประกวดราคาเป็นคำสั่งทางปกครองจึงต้องระบุเหตุผลที่ประกอบด้วย ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลยพินิจ รวมทั้งการแจ้งเหตุผลใด ๆ ในคำสั่งดังกล่าวนี้ด้วย

หมายเหตุ

๑. ตามคำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุด ข้อ ๑ นั้นได้มีการปรับข้อเท็จจริงตามข้อหาหรือเข้ากับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๕๔ ซึ่งบัญญัติว่า “คำเสนอจะทำสัญญาอันบ่งระยะเวลาให้ทำคำสนอนั้น ท่านว่าไม่อาจจะถอนได้ภายในระยะเวลาที่บ่งไว้” ซึ่งจะเห็นได้ว่าการร่างและตีความสัญญานั้น บทกฎหมายเกี่ยวกับการทำคำเสนอและคำสนอนั้น สำคัญมากมีการนำมาใช้จริงในทางปฏิบัติโดยเป็นหลักกฎหมายพื้นฐานที่นักศึกษากฎหมายทุกคนได้เรียนกัน ตั้งแต่ชั้นปริญญาตรี

อนึ่ง นอกจากมาตรา ๓๕๔ แล้ว ยังมีมาตราอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำคำเสนอและคำสนอนอีก ที่ควรศึกษาทบทวน อาทิ

มาตรา ๓๕๕ บัญญัติว่า “บุคคลทำคำเสนอไปยังผู้อื่นซึ่งอยู่ห่างกันโดยระยะทาง และมีได้บ่งระยะเวลาให้ทำคำสนอน จะถอนคำเสนอของตนเสียภายในเวลาอันควรคาดหมายว่าจะได้รับคำบอกกล่าวสนอนนั้น ท่านว่าหาอาจจะถอนได้ไม่”

มาตรา ๓๕๖ บัญญัติว่า “คำเสนอทำแก่บุคคลผู้อยู่เฉพาะหน้าโดยมิได้บ่งระยะเวลาให้ทำคำสนอนนั้น เสนอ ณ ที่ใดเวลาใดก็ย่อมจะสนองรับได้แต่ ณ ที่นั้น เวลานั้น ความข้อนี้ท่านให้ใช้ตลอดถึงการที่บุคคลคนหนึ่ง ทำคำเสนอไปยังบุคคลอีกคนหนึ่งทางโทรศัพท์ด้วย”

มาตรา ๓๕๗ บัญญัติว่า “คำเสนอใดเขาบอกปิดไปยังผู้เสนอแล้วก็ดีหรือมิได้สนองรับภายในเวลา กำหนดดังกล่าวมาในมาตราทั้งสามก่อนนี้ก็ดี คำเสนอนั้น ท่านว่าเป็นอันสิ้นความผูกพันแต่นั้นไป”

๒. ตามคำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุด ข้อ ๒ นั้น เป็นประเด็นว่า หน่วยงานฯ จะสามารถใช้ดุลยพินิจยกเลิกการประกวดราคาในครั้งนี้ได้หรือไม่ อย่างไร ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้เสนอทางออกให้กับหน่วยงานฯ สองแนวทางด้วยกัน ได้แก่

๒.๑ ตามเอกสารประกวดราคาก่อสร้างฯ ข้อ ๖.๖ วรรคหนึ่ง ระบุข้อสงวนสิทธิของหน่วยงานฯ ในการยกเลิกการประกวดราคาไว้ ซึ่งหากหน่วยงานฯ พิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีมีปัญหาข้อขัดข้องเข้าเงื่อนไขตามข้อสงวนสิทธิหน่วยงานฯ ก็สามารถยกเลิกการประกวดราคาได้

ตัวอย่างข้อสงวนสิทธิที่มักจะระบุไว้ในเอกสารประกวดราคาของหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ได้แก่ “ในกรณีดังต่อไปนี้.....(ชื่อหน่วยงานของรัฐ) อาจประกาศยกเลิกการจัดซื้อได้โดยที่ผู้ยื่นข้อเสนอจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จาก.....ไม่ได้

(๑)ไม่ได้รับการจัดสรรเงินที่จะใช้ในการจัดซื้อหรือที่ได้รับการจัดสรรแต่ไม่เพียงพอที่จะทำการจัดซื้อครั้งต่อไป

(๒) มีการกระทำที่เข้าลักษณะผู้ยื่นข้อเสนอที่ชนะการจัดซื้อหรือที่ได้รับการคัดเลือกมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือมีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น หรือขัดขวางการแข่งขันอย่างเป็นธรรม หรือสมยอมกันกับผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น หรือเจ้าหน้าที่ในการเสนอราคา หรือสื่อว่ากระทำการทุจริตอื่นใดในการเสนอราคา

(๓) การทำการจัดซื้อครั้งต่อไปอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่.....หรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๔) กรณีอื่นในทำนองเดียวกับ (๑) (๒) หรือ (๓) ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ”

๒.๒ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๗ ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างไว้ ความว่า “ก่อนลงนามในสัญญา หน่วยงานของรัฐอาจประกาศยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ดำเนินการไปแล้วได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานของรัฐนั้นไม่ได้รับการจัดสรร

เงินงบประมาณที่จะใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างนั้นต่อไป

(๒) มีการกระทำที่เข้าลักษณะผู้ยื่นข้อเสนอที่ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือที่ได้รับการคัดเลือกมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือมีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น หรือขัดขวางการแข่งขันอย่างเป็นธรรม หรือสมยอมกันกับผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่นหรือเจ้าหน้าที่ในการเสนอราคา หรือสื่อว่ากระทำการทุจริตอื่นใดในการเสนอราคา ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

(๓) การทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไปอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐหรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๔) กรณีอื่นในทำนองเดียวกับ (๑) (๒) หรือ (๓) ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างตามวรรคหนึ่ง เป็นเอกสิทธิ์ของหน่วยงานของรัฐ ผู้ยื่นข้อเสนอในการจัดซื้อจัดจ้างที่ถูกยกเลิกนั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากหน่วยงานของรัฐไม่ได้

เมื่อมีการยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างให้หน่วยงานของรัฐแจ้งให้ผู้ประกอบการซึ่งมารับหรือซื้อเอกสารเชิญชวนทุกรายทราบถึงเหตุผลที่ต้องยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น

ในกรณีที่มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ยื่นข้อเสนอตั้งแต่สองรายขึ้นไป มิให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐนั้นมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือมีส่วนได้เสียกับหน่วยงานของรัฐอื่นตาม (๒)

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด และให้ปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐนั้น ในการนี้ หน่วยงานของรัฐจะเผยแพร่ประกาศดังกล่าวโดยวิธีการอื่นด้วยก็ได้”

เปิด...ฎีกาเด่น

การจัดทำคำคู่ความที่จะเป็นความผิดฐานดูหมิ่นผู้พิพากษา ในการพิจารณาพิพากษาคดีหรือฐานละเมิดอำนาจศาล

รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์*
มนต์ชัย ชนินทรลีลา**
ภูเทพ อนุรักษ์ศรายุธ***

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒๔๔/๒๕๖๓ จำเลยฟ้องผู้เสียหายทั้งสองอ้างว่าผู้เสียหายทั้งสองปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต มีเจตนาช่วยเหลือ ก. และ ส. ให้พ้นจากการกระทำความผิดเป็นการกล่าวหาว่าผู้เสียหายทั้งสองกระทำความผิดอาญาโดยจำเลยรู้อยู่แล้วว่าผู้เสียหายทั้งสองไม่ได้กระทำความผิด การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานฟ้องเท็จ และที่จำเลยฟ้องว่าผู้เสียหายทั้งสองไม่มีความยุติธรรมในใจให้กับตัวเองจริงหรือไม่ แม้จะเป็นการบรรยายแบบกึ่งคำถาม แต่เป็นการกล่าวทำนองตำหนิว่าผู้เสียหายทั้งสองไม่มีความยุติธรรม ฟ้องจำเลยมีข้อความที่ดูหมิ่นผู้เสียหายทั้งสอง อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษา เป็นความผิดฐานดูหมิ่นผู้พิพากษาในการพิจารณาหรือพิพากษาคดี

ข้อสังเกต การจัดทำคำคู่ความที่เป็นกรกล่าวหาผู้พิพากษาในทำนองไม่มีความยุติธรรมตามแนวฎ. ๘๒๔๔/๒๕๖๓ ข้างต้น ย่อมอาจเป็นความผิดฐานดูหมิ่นผู้พิพากษาในการพิจารณาหรือพิพากษาคดี นอกจากนี้ การบรรยายคำคู่ความหรือแม้แต่การกระทำผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในลักษณะที่ก้าวร้าว ดูหมิ่น

เสียดสีศาล ช่มชู้ศาลหรือกล่าวหาผู้พิพากษาว่าไม่ยุติธรรมหรือไม่สุจริตอย่างเลื่อนลอยปราศจากพยานหลักฐานย่อมถือเป็นเรื่องร้ายแรงส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือศรัทธาของศาล ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือซึ่งอาจเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลได้ดังตัวอย่างเพิ่มเติมต่อไปนี้

ฎ. ๕๔๙๔/๒๕๖๒ บทบัญญัติเรื่องละเมิดอำนาจศาลตาม ป.วิ.พ. เป็นกฎหมายพิเศษที่ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงในกรณีที่มีการกล่าวหาว่ามีผู้กระทำการละเมิดอำนาจศาล การดำเนินการดังกล่าวมิใช่การดำเนินคดีอาญาทั่วไป และกรณีมิใช่การใช้การสืบพยานปกติ แต่เป็นเพียงการไต่สวนด้วยการสอบข้อเท็จจริง และการจะสอบถามข้อเท็จจริงจากผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือผู้เกี่ยวข้องคนใด จำนวนมากน้อยเพียงใด เป็นดุลพินิจของศาล เมื่อเห็นว่าข้อเท็จจริงได้ความชัดเจนพอจะวินิจฉัยได้ก็สามารถยุติการสอบถามและมีคำสั่งได้ การที่ศาลชั้นต้นมิได้นำผู้กล่าวหามาสอบถาม แต่ได้สอบถาม พ. เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้องของผู้ถูกกล่าวหา และทำบันทึกเสนอผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ก็ได้สอบถามจำเลยทนายโจทก์ทั้งหก และได้สอบถามผู้ถูกกล่าวหาเพื่อให้โอกาสได้แก้ตัวแล้ว จึงเป็นการดำเนินการที่สอบข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการสอบถามดังกล่าวย่อมรับฟังลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ การกล่าวหาผู้พิพากษาเจ้าของ

* ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกาช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งประธานแผนกคดีเลือกตั้งในศาลอุทธรณ์.
** ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง.
*** เจ้าพนักงานคดีชำนาญการพิเศษ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง.

สำนวนว่าไม่สุจริตอย่างเลื่อนลอยปราศจากพยานหลักฐานเป็นเรื่องร้ายแรงส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือศรัทธาของศาล ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือ ผู้ถูกกล่าวหาเป็นทนายความย่อมทราบดีจึงเป็นการประพฤติดนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาลเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑ (๑) มิใช่การใช้สิทธิโดยสุจริต

ฎ. ๖๓๕/๒๕๕๙ ข้อความที่ผู้ถูกกล่าวหาหลงแสดงในเฟซบุ๊กมีข้อความที่ไม่เป็นความจริงกล่าวหาว่าศาลดำเนินคดีไม่เป็นธรรม และไปถ่ายรูปในบริเวณศาลนำมาลงประกอบข้อความเท็จของตนในเฟซบุ๊กว่าศาลเรียกเงิน และมีข้อความลงข่มขู่ศาลว่าจะยังทำร้าย ขอให้ผู้พิพากษาระวังตัว อันเป็นข้อความที่ประสงค์จะให้มิอทธิพลเหนือความรู้สึกของประชาชนหรือเหนือศาล และเป็นการรายงานกระบวนพิจารณาแห่งคดีอย่างไม่ถูกต้องและเป็นเท็จ แม้ผู้ถูกกล่าวหาข้อความในเฟซบุ๊กโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่บ้านของผู้ถูกกล่าวหา แต่เมื่อข้อความส่วนหนึ่งเกิดจากการถ่ายรูปบุคคลในบริเวณศาลเพื่อนำไปประกอบข้อความเท็จที่ตนใช้แสดงต่อสาธารณชน ย่อมถือได้ว่าเป็นการประพฤติดนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล มีความผิดตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑ (๑) นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกกล่าวหาแสดงข้อความเท็จ บิดเบือนข้อเท็จจริงที่ปรากฏในศาล แสดงความเท็จว่าตนถูกศาลกลั่นแกล้ง เป็นความผิดตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑ (๒) ด้วยอันเป็นการกระทำความผิดต่างเจตนาและต่างบทกฎหมายชอบที่จะลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ทั้งสองกรรม

ฎ. ๓๒๐๔/๒๕๕๕ ... ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๑ ซึ่งเป็นโจทก์ และผู้ถูกกล่าวหาที่ ๒ ซึ่งเป็นทนายโจทก์ร่วมกันนำคำฟ้องอุทธรณ์ยื่นต่อศาลชั้นต้น โดยในคำฟ้องอุทธรณ์มีข้อความว่าศาลชั้นต้นรับฟังข้อเท็จจริงอันเป็นนวนิยายที่จำเลยที่ ๑ ผูกเรื่องแต่งขึ้น เป็นการรับฟังข้อเท็จจริงที่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดีของประชาชน การพิจารณาของศาลชั้นต้นโน้มเอียง

เชื่อจำเลยทั้งหมดโดยไม่ได้พิจารณาตามเหตุผลขาดทั้งวิจารณ์ญาณขาดสามัญสำนึก ไม่เข้าใจในความละเอียดอ่อนของเรื่องครอบครัว พิจารณาคดีโดยขาดจริยธรรม บิดเบือนข้อเท็จจริงจากที่โจทก์นำสืบ ผู้หญิงทุกคนเมื่อแต่งงานแล้วต้องอยู่กินแบบผัวเดียวเมียเดียวเท่านั้น ไม่มีใครต้องการให้สามีไปมีใหม่ ถ้ามภริยาทำทนายผู้พิพากษาคนไหนดูก็ได้ว่าจะยอมหรือไม่และไปสู้ขอให้ด้วย เป็นข้อความที่ไม่จำเป็นต้องกล่าวอ้างในคำฟ้องอุทธรณ์ แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาทั้งสองมีเจตนาที่จะก้าวร้าว ดูหมิ่น เสียดสีศาล ถือว่าเป็นการประพฤติดนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล ย่อมเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

ฎ. ๑๑๑๖/๒๕๓๕ การที่โจทก์ทั้งสองนำเรื่องราวกล่าวโทษผู้พิพากษาซึ่งมีข้อความก้าวร้าวและดูหมิ่นเสียดสีศาลมารวมเป็นส่วนหนึ่งของฎีกาและลงนามเป็นผู้ฎีกาและผู้เรียงร่วมกับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นทนายความของโจทก์ทั้งสองนั้น (มีข้อความสรุปได้ว่าศาลพิจารณาคดีนี้และคดีอื่นโดยที่โจทก์ทั้งสองไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้พิพากษาที่พิจารณาคดี เนื่องจากผู้พิพากษารับประโยชน์จากคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อช่วยเหลือคู่ความฝ่ายนั้น ทำให้โจทก์เสียเปรียบในคดี) แสดงว่าโจทก์ทั้งสองมีเจตนาให้ข้อความที่ฎีกานั้นปรากฏต่อศาล การที่ผู้ถูกกล่าวหานำฎีกายื่นต่อศาลชั้นต้นจึงสมเจตนาของโจทก์ทั้งสอง การกระทำของโจทก์ทั้งสองจึงเป็นการประพฤติดนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลกรณีนี้เกิดขึ้นแล้วตั้งแต่ขณะผู้ถูกกล่าวหายื่นฎีกาดังกล่าวต่อศาลชั้นต้น ประกอบกับฎีกาของโจทก์ทั้งสองและผู้ถูกกล่าวหา มีลักษณะเป็นการทำทนายอำนาจศาลยุติธรรมอย่างรุนแรงและแจ้งชัดไม่มีข้อที่น่าสงสัยว่าได้กระทำไปโดยเลินเล่อหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การที่ศาลลงโทษไปโดยไม่สั่งให้โจทก์ทั้งสองและผู้ถูกกล่าวหาแก้ไขถ้อยคำเสียก่อน จึงเหมาะสมแก่พฤติการณ์แล้ว เมื่อฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่เจตนาเข้าร่วมกระทำผิดด้วยชัดเจนอยู่แล้ว

ข้อความที่กล่าวไว้ในฎีกาว่าพร้อมจะแก้ไขด้วยคำใด ๆ ตามคำสั่งศาลทุกประการนั้น ถูกกลบฝังโดยการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเองโดยสิ้นเชิง จะฟังว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเจตนาที่จะกระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลหาได้ไม่

ฎ. ๑๑๓๐/๒๕๓๓ โจทก์เป็นผู้เรียงและพิมพ์คำร้องซึ่งมีข้อความเสียดสีศาล (มีใจความว่า ผู้รับผิดชอบสำนวนไม่ยอมบันทึกข้อความตามที่โจทก์เบิกความแต่กลับบันทึกโดยนำไปตกแต่งเพิ่มเติมจนน่าจะเป็นการเบิกความเสียเองของศาลที่พยายามปั่นข้อเท็จจริงขึ้นใหม่และปกปิดความผิดของจำเลยตามฟ้องของโจทก์ โดยไม่ยอมบันทึกข้อความที่เป็นประโยชน์แก่โจทก์ ทั้งคอยแต่จะขอเลื่อนคดีให้จำเลยจ้องแต่รักษาประโยชน์ให้แก่จำเลยอย่างนอกหน้าออกตาจนเป็นที่น่าเกลียด โจทก์มาฟ้องต่อศาลแพ่งซึ่งเป็นศาลสถิตยุติธรรม ผู้ทำหน้าที่จึงต้องรักษาภิรยาอันดีทำตัวเป็นกลาง ไม่ก่ลั่นแกล้งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดและรักษาวินัยข้าราชการตุลาการกฎหมายอย่างเคร่งครัดและจะต้องรักษาความยุติธรรม ถึงแม้จะรับราชการมานาน มีชั้นเชิงแพรวพราวแต่จะใช้ชั้นเชิงนั้นเพื่อมิให้เกิดความยุติธรรมโดยพยายามเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ โจทก์ขอคัดค้านผู้รับผิดชอบสำนวน

ตามมาตรา ๑๑ แห่ง ป.วิ.พ.) ย่อมตระหนักในข้อความตามคำร้องเป็นอย่างดี จึงไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบในความในคำร้อง การที่ทนายความของโจทก์ไม่ได้ตรวจคำร้องก่อนที่โจทก์จะนำมายื่นต่อศาลไม่เป็นเหตุที่ยกขึ้นเป็นข้อแก้ตัวได้ และไม่อาจถือได้ว่าเป็นเรื่องผิดพลาดและผิดพลาด การที่โจทก์ขอถอนคำร้องซึ่งมีข้อความเสียดสีศาล หากทำให้ข้อความตามคำร้องที่เป็นการละเมิดอำนาจศาล หดไปโดยการถอนคำร้องไม่ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑ (๑) ไม่ได้บัญญัติว่าความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลจะต้องเป็นกรณีที่ศาลเตือนแล้วจึงจะถือว่ามิเจตนาละเมิดอำนาจศาล

ฎ. ๓๑๕๓/๒๕๓๒ โจทก์อุทธรณ์มีข้อความว่า ศาลกระทำการอันไม่เป็นธรรมเข้าข้างฝ่ายจำเลย ทั้ง ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องมีข้อความเช่นนี้ในอุทธรณ์ แสดงว่าโจทก์กล่าวไว้โดยเจตนาดูหมิ่นเสียดสีศาล เมื่อเอามายื่นต่อศาลถือได้ว่าประพฤติดนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล เป็นการกระทำละเมิดอำนาจศาลตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑ (๑) แล้วศาลยอมมีอำนาจสั่งลงโทษได้ทันทีโดยไม่จำเป็นต้องออกข้อกำหนดตามมาตรา ๓๐ ก่อน ดังเช่นเรื่องการรักษาความเรียบร้อยในบริเวณศาล และศาลไม่จำเป็นต้องสั่งให้โจทก์แก้ไขอุทธรณ์นั้นก่อนตามมาตรา ๑๘^{๑)}

^{๑)} ตัวอย่างที่วินิจฉัยในทำนองเดียวกัน เช่น **ฎ. ๒๓๕/๒๕๑๔** โจทก์ยื่นคำแถลงไปยังสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาลฎีกามีข้อความว่า ศาลจดยางงานกระบวนพิจารณาไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่พูดกันในขณะจดยางงานฯ เป็นการช่วยเหลือฝ่ายจำเลยซึ่งมีอิทธิพลทำให้โจทก์เสียเปรียบในเชิงคดีและการไม่ให้ความเป็นธรรมแก่โจทก์ในการดำเนินกระบวนพิจารณา ต่อมาโจทก์ยื่นอุทธรณ์โดยคัดข้อความดังกล่าวมาในฟ้องอุทธรณ์ด้วย ข้อความดังกล่าวนี้กล่าวหาว่าศาลไม่เป็นธรรมจึงถือได้ว่าเป็นข้อความที่มุ่งกล่าวเสียดสีศาล ... ย่อมมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลในฐานะที่ประพฤติดนไม่เรียบร้อยอย่างหนึ่งในบริเวณศาล

ฎ. ๗๑-๗๒/๒๕๔๑ โจทก์เรียงฟ้องอุทธรณ์กล่าวข้อความก้าวร้าวเสียดสีศาลผู้ทำการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นอย่างแรงศาลสั่งให้แก้ไขเสียให้เรียบร้อยก็คงเรียงฟ้องอุทธรณ์กล่าวข้อความอย่างเดิมมาขึ้นอีก จนศาลสั่งให้แก้ไขเป็นครั้งที่ ๒ ก็ยังเรียงคำร้องยื่นต่อศาลขอยื่นยันให้รับอุทธรณ์นั้น ดังนี้ ถือว่าเป็นคำกล่าวที่ไม่เรียบร้อย อันควรจะนำมายื่นต่อศาลผู้ทำการในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันเป็นการประพฤติดนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาลและเมื่อศาลสั่งให้แก้ไขความไม่เรียบร้อยนั้นเสียก็ไม่แก้ กลับบังใจยื่นยันเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ศาลสั่งห้ามคู่ความมิให้ดำเนินกระบวนพิจารณาในทางก่อความรำคาญหรือในทางประวิงให้ชักช้าหรือในทางพุ่มเฟิยตามอำนาจศาลที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.พ. มาตรา ๓๐ นั้นอีกจึงเป็นการกระทำผิดฐานละเมิดอำนาจศาลตามมาตรา ๓๑.

ฎ. ๒๓๕/๒๕๑๔ โจทก์ยื่นคำแถลงไปยังสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาคมีข้อความว่า ศาลจตุรายนกระบวนพิจารณาไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่พูดกันในขณะจตุรายนฯ เป็นการช่วยเหลือฝ่ายจำเลยซึ่งมีอิทธิพล ทำให้โจทก์เสียเปรียบในเชิงคดีและเป็นการไม่ให้ความเป็นธรรมแก่โจทก์ในการดำเนินกระบวนพิจารณา ต่อมาโจทก์ยื่นอุทธรณ์โดยคัดข้อความดังกล่าวมาในฟ้องอุทธรณ์ด้วย ข้อความดังกล่าวนี้กล่าวหาว่าศาลไม่เป็นธรรมจึงถือได้ว่าเป็นข้อความที่มุ่งกล่าวเสียคดีศาล ...ย่อมมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลในฐานะที่ประพฤตินไม่เรียบร้อยอย่างหนึ่งในบริเวณศาล^๒

อนึ่ง ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล เป็นความผิดต่อศาล จึงอยู่ในอำนาจของผู้พิพากษาศาลชั้นต้นที่จะพิจารณาพิพากษาคดีได้ ทั้งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายห้ามมิให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลชั้นต้นมอบหมายให้ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งรายงานการกระทำผิดฐานละเมิดอำนาจศาลทำการไต่สวนพยานและพิพากษาคดีละเมิดอำนาจศาลนั่นเอง การที่ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นเป็นผู้กล่าวหาและพิพากษาคดีนี้เองจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (ฎ. ๑๐๒๕๔/๒๕๕๙) โดยศาลมีคำสั่งลงโทษจำเลยได้โดยไม่ต้องมีผู้ใดเป็นโจทก์ฟ้อง (ฎ. ๑๑๒๐/๒๕๓๙) จึงไม่มีกรณีที่จะเป็น

ฟ้องเคลือบคลุมหรือต้องเปิดโอกาสให้จำเลยแก้ข้อกล่าวหาหรือให้โอกาสตั้งทนายถามค้านคำสั่งศาลเรื่องละเมิดอำนาจศาลกฎหมายมิได้กำหนดรูปแบบของคำสั่งไว้ เมื่อคำสั่งศาลดังกล่าวเนื่องกับการไต่สวนตามรายงานกระบวนพิจารณาซึ่งมีชื่อศาลลงวันที่... จึงเป็นคำสั่งที่มีชื่อศาลและวันเดือนปีชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๘๖ (๑) (ฎ. ๑๓๒๔/๒๕๓๙)

ทั้งนี้ ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลและฐานดูหมิ่นศาล เป็นเครื่องมือที่เป็นหลักประกันความเป็นอิสระจากภายนอกเพื่อให้ศาลสามารถดำเนินกระบวนพิจารณาไปโดยสงบเรียบร้อย ปราศจากความวุ่นวายหรือการประวิงคดีให้ล่าช้า ไม่ว่าจะจากตัวความหมายหรือบุคคลภายนอก ดังนั้น ในการจัดทำคำคู่ความไม่ว่าคำฟ้อง คำให้การ หรือคำร้องที่ยื่นต่อศาลเพื่อตั้งประเด็นระหว่างคู่ความ นอกจากต้องคำนึงรวบรวมค้นคว้าจัดทำให้ครบถ้วนตามกฎหมายและมีประเด็นเกี่ยวข้องกับคดีที่ฟ้องแล้ว คู่ความควรใช้ข้อความที่สุภาพไปตามข้อเท็จจริงในคดี ทั้งยังต้องระมัดระวังไม่ให้มีข้อความที่เป็นไปในทำนองก้าวร้าวดูหมิ่น เสียชื่อเสียง ช่มชู้ หรือกล่าวหาผู้พิพากษาว่าไม่สุจริตอย่างเลื่อนลอยปราศจากพยานหลักฐาน หรือกล่าวไว้ในคำคู่ความโดยไม่จำเป็น อันอาจก่อให้เกิดความรำคาญตามมาดังตัวอย่างคดีข้างต้น

^๒ แต่ดู ฎ. ๔๑๐๒/๒๕๔๙ หากทำหนังสือร้องเรียนไปยังประธานศาลฯ ในกรุงเทพมหานคร โดยไม่ปรากฏว่าได้ร้องเรียนไปยังศาลชั้นต้นหรือได้ทำหนังสือร้องเรียนดังกล่าวขึ้นในบริเวณศาลชั้นต้นแต่อย่างใด แม้จะเป็นการก้าวร้าวและดูหมิ่นเสียชื่อเสียงผู้พิพากษาในการพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นอย่างร้ายแรงโดยปราศจากความเคารพยำเกรง ทำให้เสื่อมเสียต่อสถาบันศาลยุติธรรมและอาจทำให้ผู้พิพากษาดังกล่าวได้รับความเดือดร้อน ซึ่งสมควรที่จะลงโทษให้หลายจำมิให้เป็นเยี่ยงอย่างต่อไปก็ตาม แต่เมื่อการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาทำให้เกิดขึ้นในบริเวณศาล กรณีถือไม่ได้ว่าเป็นการประพฤตินไม่เรียบร้อยในบริเวณศาลชั้นต้น ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑ (๑) จึงไม่อาจลงโทษผู้ถูกกล่าวหาฐานละเมิดอำนาจศาลได้.

ดร.มาร์ค เจริญวงศ์*
Mark Charoenwong

“ลักษณะของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน” : สิ่งที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานระหว่างกระบวนการทางกฎหมายและการเมือง

Features of Extradition : A Hybrid of Legal and Political Processes? **

Extradition procedure has been seen as a process for requesting the handing over of an accused criminal or a fugitive offender from one place to another place where that person has been accused of, or has committed a crime. If ‘the first practice of the extradition process’ is used as a way to identify the first extradition, then it can be said to have originated almost 3,300 years ago with the ancient Egyptian civilisation.

กระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนถูกมองว่าเป็นกระบวนการเพื่อร้องขอให้มีการส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิด หรือผู้กระทำความผิดที่หลบหนีจากประเทศที่ถูกกล่าวหาหรือประเทศที่กระทำความผิดไปยังอีกประเทศหนึ่ง ถ้าการใช้กระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในทางปฏิบัติครั้งแรก ถูกใช้เพื่อที่จะระบุถึงการมีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นครั้งแรก ก็อาจกล่าวได้ว่ามันเกิดขึ้นเมื่อเกือบ ๓,๓๐๐ ปี ในยุครุ่งเรืองของอียิปต์โบราณ

The first example of extradition was an agreement formed as a part of a Peace Treaty between Pharaoh Ramses II of Egypt and Hattusili II, the King of Hittite Empire, in 1280 B.C.^๑ The process of the request in this agreement was made as a matter of courtesy and goodwill between sovereigns.^๒ Clarke states that from the very beginning of the use of extradition, it seems

to have been restricted to enemies of the State.^๓ Therefore, it should be concluded that the first aim of the extradition procedure was to eliminate the political enemies of sovereigns. This serves to illustrate that the original purpose of extradition was motivated by political objectives, although it was operated through legal instruments.

ตัวอย่างแรกของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ถูกใช้เป็นส่วนหนึ่งของสนธิสัญญาสงบศึกระหว่างฟาโรห์รามเสสที่ ๒ กับกษัตริย์ฮัทตุสึลีที่ ๒ แห่งอาณาจักรฮิตไทต์ ในช่วง ๑,๒๘๐ ปี ก่อนคริสตกาล กระบวนการร้องขอในข้อตกลงฉบับนี้ถูกทำขึ้นโดยการดำเนินการที่ตีฉันทมิตรระหว่างอาณาจักรทั้งสอง คลาคได้กล่าวว่านับตั้งแต่เริ่มต้นมีการใช้การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ดูเหมือนว่าการส่งผู้ร้ายข้ามแดน จะถูกจำกัดให้มีการใช้แต่กับเฉพาะบุคคลที่เป็นศัตรูของรัฐเท่านั้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า วัตถุประสงค์แรกของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น เป็นไปเพื่อจะใช้กำจัดบุคคลที่เป็นศัตรูของอาณาจักร นี่เป็นการแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์แรกของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่มีการดำเนินการที่มาจากวัตถุประสงค์ทางการเมือง ถึงแม้ว่าจะมีการดำเนินการผ่านเครื่องมือทางกฎหมายก็ตาม

Visscher noted that prior to the eighteenth century, extradition proceedings were normally used in order to deliver political enemies rather than regular criminals.^๔ Even though it could be

* Provincial Public Prosecutor attached to the Office of the Attorney General. LL.M with Merit and Ph.D. in international Criminal Law and International Criminal Justice from University of Kent, United Kingdom. Cert. Institute Global Law and Policy, Harvard Law School.

** Mark Charoenwong, The Relationship between the Regional Cooperative Models on Extradition and the Human Rights of the Requested Person in Human Trafficking Cases, Social Science Asia Official Journal on National Research Council of Thailand in Conjunction with Journal of Thai Justice System, Vol 5, No. 2, April 2019 p. 15 - 17

๑ Stephen Langdon and Alan H. Gardiner, ‘The Treaty of Alliance between Hattusili, King of the Hittites, and the Pharaoh Ramesses II of Egypt.’ (1920) 6(1) The Journal of Egyptian Archaeology 179

๒ Cherif M. Bassiouni, *International extradition and world public order* (Sijthoff 1974)

๓ Edward Clarke, *The Law of Extradition* (Stevens and Son: London 1903)

๔ Charles De Visscher, *Theory and reality in public international law* (Princeton University Press 2015)

argued that the ancient treaties on extradition were not only limited to political crimes but also included other criminal offences such as robbery, rape, murder and other serious non-political crimes,^๕ the latter were not seen as a danger which required concerted counter legal measures on an international scale before the eighteenth century.

วิเชอร์ตั้งข้อสังเกตว่าในช่วงก่อนศตวรรษที่ ๑๘ ว่าโดยปกติแล้วกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนถูกใช้ไปเพื่อส่งตัวบุคคลที่เป็นศัตรูทางการเมืองมากกว่าที่จะเป็นการส่งอาชญากรทั่วไป ถึงแม้จะมีข้อโต้แย้งว่าสนธิสัญญาโบราณเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไม่ได้จำกัดไว้แต่เพียงการกระทำความผิดทางการเมืองเท่านั้นแต่ยังรวมถึงการกระทำความผิดทางอาญาประเภทอื่น ๆ ด้วย เช่น ปล้นทรัพย์ ข่มขืน ฆาตกรรม หรืออาชญากรรมร้ายแรงอื่น ๆ ที่มีใช่อาชญากรรมทางการเมือง แต่ก่อนศตวรรษที่ ๑๘ อาชญากรรมทั่วไปที่กล่าวมาก็ไม่ได้ถูกมองว่าเป็นอันตรายถึงขนาดที่ต้องมีการร่วมมือกันใช้เครื่องมือทางกฎหมายในทางระหว่างประเทศแต่อย่างใด

Historically, the main aim of extradition procedures was to maintain the authority of state sovereignty in international cooperation in criminal matters. Human rights issues relating to requested persons were not raised as a major concern in extradition proceedings. It was not until the twentieth century that the human rights of the individual were raised in the international arena. Since the Second World War, in particular after the adoption of the Universal Declaration of Human Rights (UDHR) in 1948, the protection of the human rights of requested persons has been given greater consideration when establishing additional legal protective mechanisms.

ในทางประวัติศาสตร์ วัตถุประสงค์หลักในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของรัฐอธิปไตยที่มีอำนาจในการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญา ประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่ถูกร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนไม่ได้ถูกหยิบยกกว่ามีความสัมพันธ์กับกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดน จนเมื่อศตวรรษที่ ๒๐

สิทธิมนุษยชนของปัจเจกบุคคลถึงได้ถูกหยิบยกขึ้นในเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ หลังจากมีการบังคับใช้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (UDHR) ในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคลที่ถูกร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้รับการดำเนินการดีขึ้นเป็นอย่างมากเมื่อได้มีการกำหนดเพิ่มบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองดังกล่าวไว้

As seen, historically, extradition processes were used for political purposes and for this reason, an extradition request had to be transmitted through diplomatic channels. In conventional extradition procedure, executive authorities - King, President, Minister or other types of executive of the Sovereign or State - take the role of the competent authority on final decision-making in executing or refusing an extradition request.

อย่างที่พบว่าในทางประวัติศาสตร์การส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ถูกใช้ไปเพื่อเหตุผลในทางการเมือง และด้วยเหตุผลนี้ การร้องขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนต้องดำเนินการผ่านช่องทางทางการทูต จารีตประเพณีในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ผู้มีอำนาจสูงสุดในฝ่ายบริหาร ไม่ว่าจะเป็น กษัตริย์ ประธานาธิบดี รัฐมนตรี หรือบุคคลที่มีอำนาจบริหารอื่น ๆ ของรัฐ เป็นผู้มอบหมายและมีอำนาจในการตัดสินใจลำดับสุดท้ายว่าจะดำเนินการหรือปฏิเสธการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนดังกล่าว

Currently, conventional extradition procedure which requires the transmission of a request through diplomatic channels is the basis of the extradition process between the ASEAN Member States and extradition between the EU Member States. This is for crimes other than the thirty-two listed offences which use the EAW. The executive authority still acts as the competent authority because this model considers the extradition process to be a combination of international relations and international cooperation in criminal matters.

ที่ผ่านมา วิธีปฏิบัติที่ใช้ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนซึ่งกำหนดให้มีการร้องขอผ่านช่องทางทางการทูตเป็น

^๕ Ivan Anthony Shearer, *Extradition in international law* (Manchester University Press 1971)

กระบวนการพื้นฐานในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียนกับประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นอาชญากรรมประเภทอื่นนอกเหนือจาก ๓๒ ประเภทความผิดที่ใช้ในหมายจับของยุโรป (EAW) ผู้มีอำนาจสูงสุดของฝ่ายบริหารยังคงทำหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการอยู่ เพราะโครงสร้างนี้ยังถือว่าการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นกระบวนการที่ผสมกันระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา

In practice, more than one country may request the extradition of an individual person and this inevitably impacts on harmonious relationships between the Requested State and the two or more Requesting States. Therefore, the request needs to be considered by the executive authority as having greater knowledge of international relations than the judicial authority, and the decision is made based on this knowledge. It could be used in order to protect a national preference, as provided in the Vietnamese Extradition Act article 39.^๖

ในทางปฏิบัติ ประเทศมากกว่า ๑ ประเทศสามารถร้องขอให้ส่งบุคคลคนเดียวกันเป็นผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ที่ติระหว่างประเทศที่ถูกร้องขอและ ๒ ประเทศที่ทำการร้องขออย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น คำร้องดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการพิจารณาโดยผู้มีอำนาจสูงสุดทางฝ่ายบริหารในฐานะที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศดีกว่าฝ่ายตุลาการ โดยการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่มี กระบวนการนี้ถูกใช้เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติอย่างที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศเวียดนาม ในมาตรา ๓๙

In addition, Pary argues that, “the extradition process accommodates the legal and political aspects: the purportedly objective legal questions about the specific charges and the sufficiency of the evidence, and the subjective political and diplomatic questions about the desirability and

ramifications of extradition”.^๗

นอกจากนี้ แพรีให้เหตุผลว่า “กระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นสิ่งที่มิทั้งหม่อมมองทางกฎหมายและหม่อมมองทางการเมือง มีประเด็นทางกฎหมายเกี่ยวกับข้อหาการกระทำผิดที่เฉพาะเจาะจง พยานหลักฐานที่เพียงพอประเด็นทางการเมืองและทางการทูตเกี่ยวกับความพึงพอใจและผลที่ตามมาของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน”

It can be seen that, in practice, an extradition process is not a purely legal process. This is because, prior to surrendering a requested person, the impact on international relations needs to be considered, particularly when the wanted person is requested by two or more Requesting States. In addition, traditional bars on the extradition process, those of; a prima facie case, double criminality requirement, rule of speciality, the refusal of extradition of own-nationals and for political/military/revenue offences, have typically been applied in a number of bilateral extradition treaties. This reflects how nation-states use the authorities to protect their sovereignties in international cooperation in criminal processes. Therefore, it can be said that conventional extradition is a hybrid of legal and political processes.

ในทางปฏิบัติ จะเห็นได้ว่ากระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนไม่ได้มีแต่ประเด็นกฎหมายเพียงอย่างเดียว เนื่องจากก่อนที่จะมีการส่งตัวผู้ถูกร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีบุคคลดังกล่าวถูกร้องขอจาก ๒ ประเทศหรือมากกว่านั้น จำเป็นต้องมีการพิจารณาถึงผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศก่อน นอกจากนี้ อุปสรรคเกี่ยวกับกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ไม่ว่าจะเป็นหลักการมีพยานหลักฐานที่เพียงพอ ข้อกำหนดการเป็นความผิดของทั้ง ๒ รัฐ หลักการห้ามดำเนินคดีเกินกว่าข้อหาที่ระบุไว้ในคำร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดน การปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเพราะเหตุเป็นคนชาติของประเทศที่รับคำร้องขอ การร้องขอเกี่ยวกับความผิดทางการเมือง การทหาร และภาษีอากร ซึ่งโดยปกติใช้อยู่ทั่วไปในสนธิสัญญาทวิภาคีเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ดังนั้น

^๖ Law on Legal Assistance of Vietnam 2007 No. 08/2007/QH12, art 39

^๗ John Pary, ‘Law, Politics, and the US-UK Extradition Relationship’ (2012) <https://www.faiobserver.com/region/north_america/law-politics-and-us-uk-extradition-relationship/> accessed 7 June 2018

จึงอาจกล่าวได้ว่าการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ใช้อยู่เป็นการผสมผสานกันระหว่างกระบวนการทางกฎหมายและกระบวนการทางรัฐศาสตร์

According to the Framework Decision (FD) on the EAW, the competent authority has been transferred from the executive to the judicial authority. It means that the role of the executive authority which had been used to create harmonious relations between States or for protecting national preference has been abolished from the EAW process. None of the processes with respect to the FD on the EAW needs to be requested through diplomatic channels, but contact is made directly between the judicial authorities of the two States. Thus, an extradition process between EU Member States^๘ - in the specific thirty-two types of offenses in the list - needs only to be considered as a purely legal process created in order to combat the proliferation of transnational crimes within the EU by streamlining the unwieldy process of conventional extradition.

ตามที่กำหนดไว้ในกรอบการดำเนินการเกี่ยวกับหมายในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของสหภาพยุโรป (EAW) ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้ถูกเปลี่ยนจากฝ่ายบริหารเป็นฝ่ายตุลาการ นั่นหมายความว่าบทบาทของฝ่ายบริหารที่เคยถูกใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ติระหว่างประเทศหรือการคุ้มครองผลประโยชน์ของประเทศได้ถูกตัดออกไปจากกระบวนการการส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วยวิธีการออกหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดนของสหภาพยุโรป กระบวนการต่าง ๆ ภายใต้กรอบการดำเนินการเกี่ยวกับหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดนของสหภาพยุโรปไม่ต้องดำเนินการผ่านช่องทางทางการทูต แต่เป็นการติดต่อกันโดยตรงระหว่างฝ่ายตุลาการที่มีอำนาจของทั้ง ๒ ประเทศ ดังนั้น กระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปที่ใช้กับเฉพาะกับความผิดทั้ง ๓๒ ประเภที่อยู่ในบัญชีถูกพิจารณาว่าเป็นการใช้กระบวนการทางกฎหมายเพียงอย่างเดียวเท่านั้นในการที่จะต่อสู้กับการเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วของอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นในสหภาพยุโรป ด้วยการลดกระบวนการที่เป็นอุปสรรคภายใต้

กระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบเดิม

Nonetheless, even though executive authorities and political processes were eradicated from the EAW, it happened only as a consequence of mutual recognition and mutual trust among the EU Member States which result from regional political policy. Therefore, it cannot be concluded that the EAW is a purely legal process, but that it is a hybridity of both legal and political processes. In fact, both regions - EU and ASEAN - have a hybridity of legal and political processes, but they take different forms in cooperation on extradition. In other words, despite the fact that both the EAW and conventional extradition model of the ASEAN have similar features, they have different models of extradition procedure because they are situated on different regional integration structures.

ถึงอย่างไรก็ตาม แม้ว่าอำนาจของฝ่ายบริหารและกระบวนการทางรัฐศาสตร์จะถูกตัดออกไปจากกระบวนการออกหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดนของสหภาพยุโรป ก็เป็นผลที่เกิดขึ้นจากหลักการยอมรับร่วมกัน และหลักความไว้นื้อเชื่อใจกันระหว่างประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายทางการเมืองระดับภูมิภาค ดังนั้น ไม่สามารถที่จะสรุปได้ว่ากระบวนการการส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วยวิธีการออกหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดนของสหภาพยุโรป เป็นกระบวนการทางกฎหมายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่เป็นระบบที่มีการผนวกรวมระหว่างกระบวนการทางกฎหมายและกระบวนการทางรัฐศาสตร์ในความเป็นจริงแล้ว ทั้ง ๒ ภูมิภาค สหภาพยุโรปและอาเซียนต่างมีระบบผสมระหว่างกระบวนการทางกฎหมายและกระบวนการทางรัฐศาสตร์ เพียงแต่มีรูปแบบของความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่แตกต่างกัน หรืออีกนัยหนึ่งถึงแม้จะปรากฏข้อเท็จจริงที่ว่า ทั้งกระบวนการ การส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วยวิธีการออกหมายส่งผู้ร้ายข้ามแดนของสหภาพยุโรป และกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบเดิมของอาเซียนจะมีลักษณะที่คล้ายกัน แต่ก็มีรูปแบบของกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่แตกต่างกันเพราะต่างที่ตั้งอยู่บนโครงสร้างการรวมกลุ่มประเทศในระดับภูมิภาคที่แตกต่างกัน

^๘ Council Framework Decision 2002/584/JHA of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States - Statements made by certain Member States on the adoption of the Framework Decision [2002] OJ L190/1

วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง

รุจิรต์ ชัยภวัตรภักดิ์*

ข้อสอบเนติบัณฑิต ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ วิชากฎหมายอาญา

คำถาม

ข้อ ๕. นายหมื่นลงไปในแพซึ่งนายตรีใช้เป็นที่อยู่อาศัย ไล่ชกต่อยและเตะนายตรีจนแขนเคล็ดทำอะไรไม่คอยสะดวกอยู่สามเดือนจึงหายเป็นปกติ และนายหมื่นยังเอาเสื้อของนายตรีโยนลงไปใต้น้ำบริเวณดังกล่าวที่สกปรก โดยขณะนั้นมีนายมีตพายเรือผ่านมาหยุดดูและเห็นเหตุการณ์โดยตลอดได้ถือโอกาสเข้ามาเก็บเสื้อของนายตรีที่นายหมื่นโยนลงมาใต้น้ำไป

ให้วินิจฉัยว่า นายหมื่นและนายมีตมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานใดหรือไม่

ธงคำตอบ

นายหมื่นลงไปในแพซึ่งนายตรีใช้เป็นที่อยู่อาศัยสถานที่ดังกล่าวเป็นเคหสถานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๔) เมื่อนายหมื่นเข้าไปในเคหสถานของนายตรีและใช้กำลังประทุษร้ายนายตรีเป็นการเข้าไปโดยไม่มีเหตุอันสมควรจึงมีความผิดฐานบุกรุกตามมาตรา ๓๖๔ เมื่อเป็นการบุกรุกโดยใช้กำลังประทุษร้ายจึงต้องรับโทษหนักขึ้น ตามมาตรา ๓๖๕ (๑) (คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๙/๒๕๓๙) ดังนั้น นายหมื่นจึงมีความผิดตามมาตรา ๓๖๕ (๑) ประกอบมาตรา ๓๖๔ แต่ไม่มีความผิดฐานบุกรุกอันเป็นการรบกวนการครอบครองตามมาตรา ๓๖๒ เพราะจะต้องเป็นการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์แต่แพเป็นสิ่งหาริมทรัพย์

การที่นายหมื่นไล่ชกต่อยและเตะนายตรีจนแขนเคล็ดทำอะไรไม่คอยสะดวกอยู่สามเดือนจึงหายเป็นปกติ จึงมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ แต่ไม่ผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา ๒๙๗ (๘) เพราะนายตรีไม่ได้ป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวัน หรือจนประกอบกรณียกิจ

ตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน

การที่นายหมื่นเอาเสื้อของนายตรีโยนลงไปใต้น้ำที่สกปรกบริเวณแพซึ่งนายตรีใช้เป็นที่อยู่อาศัย จึงมีความผิดฐานทำให้เสียหายของผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ อีกด้วย

การที่นายมีตพายเรือผ่านมาหยุดดูและเห็นเหตุการณ์โดยตลอดได้ถือโอกาสเข้ามาเก็บเสื้อของนายตรีที่นายหมื่นโยนลงมาใต้น้ำไป กระมลสิทธิ์และความครอบครองในเสื้อดังกล่าวยังอยู่ที่นายตรี เมื่อนายมีตเอาไปเป็นของตน เป็นการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย นายมีตจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๔

วิเคราะห์

ข้อสอบในข้อนี้เป็นข้อสอบตุ๊กตาที่ผู้แต่งข้อสอบแต่งออกมาได้สวยงาม เพราะคำถามไม่ยาวแต่มีประเด็นต่าง ๆ ให้นักศึกษาตอบหลายประเด็นด้วยกัน ได้แก่

๑. การที่นายหมื่นลงไปในแพซึ่งนายตรีใช้เป็นที่อยู่อาศัยเป็นความผิดฐานใดบ้าง
๒. การที่นายหมื่นไล่ชกต่อยและเตะนายตรีจนแขนเคล็ดทำอะไรไม่คอยสะดวกอยู่สามเดือนจึงหายเป็นปกติเป็นความผิดฐานใดบ้าง
๓. การที่นายหมื่นเอาเสื้อของนายตรีโยนลงไปใต้น้ำสกปรกเป็นความผิดฐานใดบ้าง
๔. การที่นายมีตเก็บเสื้อของนายตรีที่นายหมื่นโยนลงมาใต้น้ำนั้นเป็นความผิดฐานใดบ้าง โดยมีข้อสังเกตในแต่ละประเด็น ดังนี้
๑. การที่นายหมื่นลงไปในแพซึ่งนายตรีใช้เป็นที่อยู่อาศัยเป็นความผิดฐานใดบ้าง

* อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย

ประเด็นนี้ นักศึกษาต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่า “แพซึ่ง นายตรีใช้เป็นที่อยู่อาศัย” นั้น เป็นเคหสถานหรือไม่ โดย ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๔) ได้ให้นิยามของ “เคหสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมี รั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น การกระทำของนายหมื่น จึงเป็นความผิดฐานบุกรุกเคหสถานโดยใช้กำลัง ประทุษร้าย ตามมาตรา ๓๖๔ ประกอบมาตรา ๓๖๕ (๑) แต่ไม่ผิดฐานบุกรุกเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นหรือเข้าไปรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ ตามมาตรา ๓๖๒ เพราะแพเป็นสังหาริมทรัพย์

อนึ่ง นักศึกษาท่านใดที่สามารถจดจำนิยามของ คำว่า “เคหสถาน” ได้ อาจเขียนความหมายดังกล่าว ลงไปในคำตอบด้วย ก็จะทำให้คำตอบของนักศึกษา ชัดเจนยิ่งขึ้น

๒. การที่นายหมื่นไล่ขกต้อยและเตะนายตรี จนแขนเคล็ดทำอะไรไม่คอยสะดวกอยู่สามเดือน จึงหายเป็นปกติเป็นความผิดฐานใดบ้าง

ประเด็นนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบได้อยู่แล้ว ว่าการกระทำของนายหมื่นเป็นความผิดฐานทำร้าย ร่างกายผู้อื่นตามมาตรา ๒๙๕ แต่จงคำตอบยังไปไกล ถึงด้วยการกระทำดังกล่าวไม่เป็นความผิดฐานทำร้าย ร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา ๒๙๗ (๘) เนื่องจากอาการของนายตรีเป็นเพียงไม่คอย สะดวกอยู่สามเดือน แต่ไม่ใช่ป่วยเจ็บด้วยอาการ ทุกขเวทนาเกินกว่ายี่สิบวันหรือจนประกอบกรณียกิจ ตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน

๓. การที่นายหมื่นเอาเสื้อของนายตรีโยนลงไปในน้ำสกปรกเป็นความผิดฐานใดบ้าง

ประเด็นนี้ นักศึกษาที่จับประเด็นได้ย่อมสามารถ ได้คะแนนในส่วนนี้ไป โดยถ้อยคำสำคัญของประเด็นนี้ คือ “น้ำสกปรก” เพราะฉะนั้น การกระทำของนายหมื่น จึงมีความผิดฐานทำให้เสียหายของผู้อื่นตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘

๔. การที่นายमितเก็บเสื้อของนายตรีที่นายหมื่น โยนลงมาในน้ำนั้นเป็นความผิดฐานใดบ้าง

ประเด็นนี้ จากคำถาม นายमितพายเรือผ่านมาหยุดดู และเห็นเหตุการณ์โดยตลอดแล้วเก็บเสื้อของนายตรี ที่นายหมื่นโยนลงมาในน้ำไป ดังนั้น กรรมสิทธิ์และ

ความครอบครองในเสื้อดังกล่าวยังอยู่ที่นายตรี เมื่อ นายमितเอาไปเป็นของตน จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๔ โดยถ้อยคำในองค์ประกอบที่ระบุไว้ว่า “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วย กฎหมาย” ก็คือนิยามของคำว่า “โดยทุจริต” ตาม มาตรา ๑ (๑) อันเป็นองค์ประกอบความผิดของมาตรา ๓๓๔ นั้นเอง

เคล็ดไม่ลับ

ข้อสอบเนติบัณฑิต อัยการผู้ช่วย และผู้ช่วย ผู้พิพากษา หลายข้อมักอ้างอิงมาจากคำพิพากษา ศาลฎีกา เช่นในข้อนี้ที่บางประเด็นอ้างอิงมาจาก คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๙/๒๕๓๙ ดังนั้น นักศึกษาจึงควร หมั่นอ่านทบทวนคำพิพากษาศาลฎีกาด้วยอย่างสม่ำเสมอ เวลาทำข้อสอบจะทำให้เขียนคำตอบได้คม และเร็วยิ่งขึ้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๙/๒๕๓๙ วินิจฉัยว่า “ผู้เสียหายถูกจำเลยที่ ๖ ทำร้ายได้รับบาดเจ็บที่ตึงงมูก แต่ผู้เสียหายมิได้รับการรักษาโดยวิธีผ่าตัดตามความเห็นแพทย์ คงอายุยามากินที่บ้านตั้งแต่เกิดเหตุจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา นานถึง ๑๐ เดือนเศษ แสดงว่าผู้เสียหายสามารถไป ทำงานหรือทำธุรกิจอื่นได้ แม้แพทย์ผู้ตรวจจะทำ รายงานว่าต้องรักษาโดยวิธีผ่าตัดแล้วใช้เวลารักษาอย่าง น้อย ๒๑ วันจึงจะหายเป็นปกติก็เป็นเพียงข้อสันนิษฐาน ของแพทย์ที่กะประมาณไว้ในขณะทำการตรวจซึ่ง ไม่แน่นอนว่าจะถูกต้องตามนั้นหรือไม่ บาดแผลอาจจะ หายเร็วกว่ากำหนดไว้นั้นก็ได้ ด้วยเหตุนี้จึงยังไม่พอ ฟังว่าบาดแผลของผู้เสียหายดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้เสียหาย ป่วยเจ็บด้วยอาการทุกขเวทนาหรือจนประกอบ กรณียกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า ๒๐ วัน อันจะเข้า ลักษณะเป็นอันตรายสาหัส

สนามหญ้าบริเวณที่เกิดเหตุ แม้จะเป็นสนามหญ้า ต ลอดติด ต่อ เป็น ผืน เดียว ไม่มี รั้ว ล้อม รอบ ไม่มีเครื่องหมายแสดงให้ทราบว่าเป็นแนวเขตของ บ้านพักก็ตาม แต่ก็เป็นที่เห็นได้ว่าเป็นบริเวณที่เกิดเหตุ ซึ่งเป็นสนามหญ้านั้นอยู่หน้าบ้านพักอันเป็นที่อยู่อาศัย ของผู้เสียหายจำเลยที่ ๖ เข้าไปในบริเวณดังกล่าวแล้ว ใช้กำลังประทุษร้ายผู้เสียหาย จึงเป็นการเข้าไปใน เคหสถานของผู้เสียหายโดยไม่มีเหตุอันสมควรอันเป็น ความผิดฐานบุกรุกโดยใช้กำลังประทุษร้าย”

สวัสดิ์ศรีรับ สมาชิกจุฬาสตราชาวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอเชิญชวนสมาชิกเนติบัณฑิตยสภาและผู้มีจิตศรัทธาร่วมทำบุญในพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๕ ณ วัดกนิษฐาราม แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ในวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา โดยสามารถร่วมทำบุญผ่านบัญชีเงินฝากเพื่อเรียก ธนาคารอมสิน สาขาเดอะพาซิโอ พาร์ค กาญจนภิเษก ชื่อบัญชี “เนติบัณฑิตยสภา (กฐินพระราชทาน)” เลขที่บัญชี ๐๒๐๓๙๓๓๒๕๖๔๐ ได้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

สำหรับผู้ที่ต้องการโอนเงินมาบริจาคเพื่อนำไปหักลดหย่อนภาษี สามารถร่วมทำบุญได้ที่แผนกการเงิน กองคลัง ชั้น ๒ อาคารเนติบัณฑิตยสภา ถนนกาญจนาภิเษก เขตคลองเต้ กทม. ในวันและเวลาราชการ หรือส่งหลักฐานการโอนเงิน อีเมล cashier@thethaibar.or.th โทรสาร. ๐ ๒๘๘๗ ๘๘๒๔ เพื่อขอให้ออกใบอนุโมทนาบัตร

ดูรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา www.thethaibar.or.th หรือสอบถามเพิ่มเติมที่แผนกประชาสัมพันธ์ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐ ครับ

รับสมัครเพื่อสอบแข่งขันรับทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วยคณะกรรมการบริหารกองทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย เห็นสมควรให้มีการสอบแข่งขันเพื่อรับทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย ไปศึกษาวิชากฎหมายระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยคอร์เนล (Cornell Law School) จำนวน ๑ ทุน อาศัยอำนาจตามระเบียบเนติบัณฑิตยสภา ว่าด้วยกองทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย (Bajrakitiyabha Fund for Legal Education) พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๗ จึงประกาศรับสมัครสอบแข่งขันเพื่อรับทุนดังกล่าว ดังนี้

๑. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครสอบ

- ๑.๑ มีสัญชาติไทย
- ๑.๒ ได้รับปริญญาตรีทางกฎหมายโดยได้เกรดเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐
- ๑.๓ สอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิต
- ๑.๔ ได้คะแนนสอบวัดระดับภาษาอังกฤษ ดังนี้
 - ก. TOEFL (internet-based) ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ คะแนน หรือ
 - ข. IELTS ไม่ต่ำกว่า ๗.๐ (overall band)
- ๑.๕ คะแนน TOEFL และ IELTS ตามข้อ ๑.๔ ต้องได้มาแล้วไม่เกิน ๒ ปี นับถึงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

๒. การคัดเลือกผู้สมัครเพื่อให้ได้รับทุน

- ๒.๑ ต้องผ่านการสอบแข่งขันโดยการสัมภาษณ์ ตามวิธีการที่คณะกรรมการบริหารกองทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษา กฎหมายกำหนด
- ๒.๒ ต้องผ่านการตรวจร่างกายและจิตใจจากคณะกรรมการแพทย์ของเนติบัณฑิตยสภา
- ๒.๓ ต้องได้ยื่นใบสมัครสามัญสมาชิกก่อนวันสอบแข่งขัน และเป็นสามัญสมาชิกก่อนได้รับทุนตามข้อ ๕.

๓. การรับสมัครสอบ

- ๓.๑ ผู้ประสงค์จะสมัครสอบดูรายละเอียดได้ที่แผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา และทาง internet พร้อมทั้งส่งพิมพ์หรือกรอกแบบฟอร์มในใบสมัครได้ที่ website ของเนติบัณฑิตยสภาที่ www.thethaibar.or.th
- ๓.๒ ให้ยื่นใบสมัครพร้อมหลักฐานตามข้อ ๔. ที่แผนกเลขานุการ ชั้น ๒ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒/๒-๘ หมู่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตคลองเต้ กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐ หรือ ส่งใบสมัคร พร้อมสแกนหลักฐานฯ เป็นไฟล์ภาพ (.PDF/.JPG/.JPEG) ส่งทาง E-mail : prdir@thethaibar.or.th หรือ secretariat@thethaibar.or.th ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ ในวันเวลาราชการ

๔. หลักฐานที่ต้องยื่นพร้อมใบสมัคร

- ๔.๑ รูปถ่ายหน้าตรง ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาดำ ขนาด ๓/๔ นิ้ว ถ่ายมาแล้วไม่เกิน ๖ เดือน นับถึงวันเปิดรับสมัคร จำนวน ๒ ใบ

* กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา

- ๔.๒ ใบรับรองผลการเรียน (Transcript)
- ๔.๓ ใบรับรองผลสอบ TOEFL หรือ IELTS
- ๔.๔ ใบรับรองการเป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือหนังสือรับรองการสอบไล่ได้ความรู้ชั้นเนติบัณฑิตจำนวน ๑ ฉบับ
- ๔.๕ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน ๑ ใบ
- ๔.๖ สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน ๑ ฉบับ
- ๔.๗ สำเนาหลักฐานอื่น ๆ เช่น ใบสำคัญการสมรส ใบเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล (ถ้ามี)

สำเนาหลักฐานที่ยื่นพร้อมใบสมัครทุกฉบับ ผู้สมัครต้องเขียนคำรับรอง “สำเนาถูกต้อง” และลงลายมือชื่อกำกับไว้ พร้อมทั้งนำหลักฐานฉบับจริงมาแสดงในวันสอบด้วย

๕. การรับทุน

ผู้ที่ได้รับทุนจะได้รับค่าใช้จ่ายตามอัตราที่ ก.พ. กำหนดสำหรับนักเรียนทุนรัฐบาลที่ศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ การเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย รูปแบบการเรียนการสอน รวมทั้งระยะเวลาในการศึกษาและสำเร็จการศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และกรอบระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้

ผู้ที่สนใจสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติม และดาวน์โหลดใบสมัครฯ ได้ที่ www.thethaibar.or.th กองทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย หรือ สแกนคิวอาร์โค้ดนี้

แผนทะเบียนนักศึกษา

ขยายเวลาการรับสมัครและชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษา ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ รายละเอียดดังนี้
กำหนดการขยายเวลาการรับสมัครนักศึกษาใหม่ ระบบออนไลน์

- เปิดรับสมัครถึงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๕ ชำระเงินได้ถึงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๕

กำหนดการขยายเวลาการรับสมัครนักศึกษาใหม่ หน้าเคาเตอร์จุดบริการนักศึกษา One Stop Service

- เปิดรับสมัครและชำระเงินได้ถึงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕ (วันอาทิตย์ ปิดทำการ)

กำหนดการขยายเวลาและชำระเงินนักศึกษาเก่าพันธภาวะไม่เกิน ๒ ปี และ พันภาวะเกิน ๒ ปีขึ้นไป ระบบออนไลน์

- ทำรายการผ่านระบบออนไลน์ พิมพ์ใบแจ้งชำระเงินและชำระเงินได้ถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ โดยมีค่าปรับ

แผนกตำราและคำบรรยาย

เปิดจองหนังสือรวมคำบรรยาย ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จองผ่านระบบออนไลน์ <https://textbook.thethaibar.or.th> (๑ ชุด มี ๑๖ เล่ม)

- รับด้วยตนเอง ราคาชุดละ ๑,๕๐๐ บาท
- รับทางไปรษณีย์ ราคาชุดละ ๒,๑๐๐ บาท (ลงทะเบียน)
(รวมราคาจัดส่งแล้ว)
- รับทางไปรษณีย์ ราคาชุดละ ๒,๗๐๐ บาท
(ด่วนพิเศษ EMS) (รวมราคาจัดส่งแล้ว)

หมายเหตุ : ผู้ที่เคยจองผ่านระบบออนไลน์แล้วท่านสามารถเข้าสู่ระบบได้โดยใช้หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก (ไม่ต้องลงทะเบียนใหม่)

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทร. ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๑๔ และ ๐๒ ๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๖

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

บันทึกเทปรายการถวายพระพรชัยมงคล

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

เนื่องในโอกาสสมทวงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๔.๒๕ น. นางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม นายกเนติบัณฑิตยสภา นำนายสิงห์ชัย หนินซ้อน อุปนายกเนติบัณฑิตยสภา นายชาติร์ สุวรรณิน เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา นายศักดิ์ ช่างรังษี เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม ประชาสัมพันธ์ นายเอื้อน ขุนแก้ว กรรมการฝ่ายต่างประเทศ และนางสาวนารี ตัณฑเสถียร กรรมการเนติบัณฑิตยสภา ร่วมบันทึกเทปรายการถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสสมทวงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ เพื่อแสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

บันทึกเทปรการอ่านสารเนื่องใน “วันรพี” ประจำปี ๒๕๖๕

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๔๐ น. นางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม ประธานศาลฎีกา ในฐานะนายกเนติบัณฑิตยสภา บันทึกเทปรการอ่านสารเนื่องใน “วันรพี” ประจำปี ๒๕๖๕ ณ ห้องประธานศาลฎีกา ชั้น ๔ อาคารศาลฎีกา ถนนราชดำเนินใน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ เพื่อให้พนักงานกฎหมายและประชาชนน้อมรำลึกถึงพระกรุณาธิคุณของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ “องค์บิดาแห่งกฎหมายไทย” โดยมีเจ้าหน้าที่จากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยเป็นผู้บันทึกเทปร ให้

บรรณาธิการIIกลอง

เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ กองบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ได้ขออนุญาตเชิญตราสัญลักษณ์พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ พิมพ์บนหน้าปกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติ และด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ กองบรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ขอพระราชทานถวายพระพรชัยมงคล ขอพระองค์ทรงพระเจริญ ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

และในโอกาสที่ “วันรพี” วันที่ ๗ สิงหาคม ได้เวียนมาบรรจบอีกวาระหนึ่ง ด้วยเป็นวันแห่งการน้อมรำลึกถึงพระกรุณาธิคุณของ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ผู้ทรงวางรากฐานระบบกฎหมาย ทรงปฏิรูปการศาลและพัฒนากฎหมายไทย ให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับนานาชาติของประเทศ ด้วยพระเกียรติคุณอันสุดจะพรรณนา ทำให้เหล่านักกฎหมาย ต่างร่วมใจกันยกย่องเป็น “องค์บิดาแห่งกฎหมายไทย”

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทอาเศียรวาทถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ประพันธ์โดย นัฐวุฒิ นาคเกิด, บทความเนื่องจากปก เสนอเรื่อง “ความหมายตราสัญลักษณ์พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕”, สารเนื่องใน “วันรพี” ประจำปี ๒๕๖๕ โดย ประธานศาลฎีกาในฐานะนายกเนติบัณฑิตยสภา, บทความเรื่อง “องค์บิดาแห่งกฎหมายไทย” โดย ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง, บทความ ปัญหาจากข้อหาหรือกฎหมายที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “ผลของคำเสนอ และการใช้ดุลยพินิจยกเลิกการประกวดราคา” โดย รวินท์ ชัยภักดิ์ ก่อถึง หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งขอหาหรือกรณีของบริษัท น. แสดงเจตนาขอยกเลิกการยื่นราคา คำประกันของและขอคืนหลักประกันการเสนอราคาโดยอ้างว่าการส่งมอบพื้นที่ของหน่วยงานฯ ไม่สามารถสรุปได้ว่า จะดำเนินการเสร็จเมื่อใด อย่างไร ฯลฯ, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง “การจัดทำคำคู่ความที่จะเป็นความผิดฐานดูหมิ่นผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาคดีหรือฐานละเมิดอำนาจศาล” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ มนต์ชัย ชนินทรลีลา และ ภูเทพ อนุภณศรายุทธ กล่าวถึง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒๔๔/๒๕๖๓, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “ลักษณะของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน” : สิ่งที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานระหว่างกระบวนการทางกฎหมายและการเมือง Features of Extradition : A Hybrid of Legal and Political Processes? โดย ดร.มาร์ค เจริญวงศ์ บทความ วิเคราะห์ข้อสอบกฎหมาย : วิธีการตอบและตัวอย่าง” โดย รวินท์ ชัยภักดิ์ เสนอเรื่อง “ข้อสอบเนติบัณฑิต ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๔ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ วิชากฎหมายอาญา คำถามข้อที่ ๕ ปิดท้ายด้วย “มุมข่าว” โดย ปรเมศวร์ อินทรชุมนุม

พบกันใหม่เดือนกันยายน

กฤษฎา บุญยสมิต

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา จำนวน ๒,๕๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒/๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๓๐

พิมพ์ที่ : บริษัท กรุงสยาม พิมพ์ชื่อ จำกัด

๔๓/๑๓๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐